

Theol.
2549

2549

67 MEDULLA

QUAM EX CEDRIS ECCLESIAE IN SUMMAM
COLLEGIT

AQUILA GRANDIS
DIVINAE MENTIS INTERPRES
ANGELICUS ET QUINTUS ECCLE-
SIAE DOCTOR

DIVUS THOMAS
AQUINAS,

Hoc est

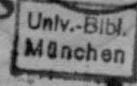
Ex universa Summa Angelica & Theo-
logica Selectæ Conclusiones.

QVAS

In studio generali græcensi f. f. ord. præd. publico certa-
mini exponit Fr: JOANNES BAPTISTA VOLGER ejusdem
Ordinis SS. Theologiæ studens formalis

DIE ANNO 1688.

GRÆCIJ, apud Hæredes Widmanstadij.

M+R

GERMANY

1130

EXCELLENTISSIMO ET ILLU-
STRISSIMO

Domino Domino

GEORGIO
DOMINO A STUBENBERG IN
KAPFENBERG,

Domino in Guettenberg, Stubegg,
Mueregg, Frauenburg, Schalleburg, Sich-
tenberg &c. &c. supremo Hæreditario Styriæ Pincernæ,
Sac. Cæs Majest: Intimo actuali Consiliario, Camerario,
Et inclytæ Provinciæ Styriæ supremo Capita-
neo &c. &c.

Nec non

*Reverendissimis & Illustrissimis Inclyti Ducatus Styriæ
Deputatis,*

Patriæ Patribus Dominis Dominis

Reverendissimo & amplissimo Domino MICHAELI JO-
SEPHO Præposito Pöllensi &c. &c.

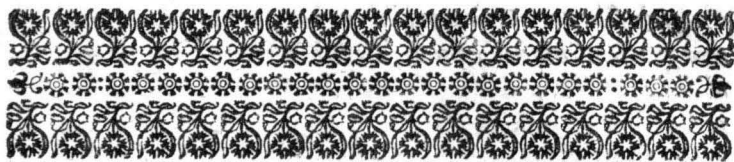
Illustrissimo Domino JOANNI RUDOLPHO Comiti à
SAURAU, Præsidi &c. &c.

Illustrissimo & Excellentissimo Domino GEORGIO SI-
GFRIDO Comiti de DIETRICHSTEIN &c. &c.

Illustrissimo Domino

SIGISMUNDO FRANCISCO Comiti à WAGEN-
SPERG, &c. &c.

Mœcenatibus Gratiosissimis

Excellentissimi, Reverendissimi

E T

*Illustrissimi Proceres, Patriæ Patres Patroni
colendissimi*

*Eberentur quidem beneficijs Vestris abundè in
Conventum nostrum aggregatis, perpetua
recordationis statua, & insignia vestra erga
Nos benevolentia monumenta. Hæc jam
pridem ereximus non quidem marmori, sed*

*animis nostris medullitùs insculpta, & firmiori innixa basi.
Collabuntur enim longioris ætatis perfido ætate absumpta mar-
mora: aut temporis oblitterantur injurijs ast in mentibus gra-
tis, velut cedrinis quibus dâ Medullis, fixa semper & perrennis
viget & floret memoria Beneficentia. Hanc latere diutius no-
lui, sed, ne injuriosi notam incurrerem, debui eam publico,
quantùm apud nos vigeat, comprobare testimonio, non satis qui-
dem dignò, Vestrà tamen gratiâ dignandò. Explicaretur hic
campus seriem exponendi effusorum in nos vel à Vobis vel à
Primoribus Vestris Inclytæ Styriæ Nostræ Proceribus beneficio-
rum, quæ statim ab incunabulis admissæ in Gracium Religionis
nostræ ab anno facile Millesimo quadringentesimo largiori ma-
nu contulistis, imò coacervastis, quia tamen ea recensere Vestra
non sustinet innata modestia, satius duximus Vestris parere jus-
si-*

*sibus, & silere. Verùm prohibere non potestis ne aliquale sal-
tem gratitudinis in Vos nostra pensum exolvamus, ne diutiùs,
oborati permaneamus creditores: Summam proinde debitorum
redimimus ex Summa Angelo-Theologica, (an potiùs Theo-An-
gelica?) Sanctissimi nostri Præceptoris THOMAE A QVINA-
TIS, tot monetis quot propositis Thesisbus quot verbis, quot api-
cibus computandam. Et, ut medulla hæc tantò sit Vobis ac-
ceptor, quantò à gratiore accepta, Vestras gentilitias tesseras
cum Aquila transmittimus: scilicet, quòd longè antè sint
Vestraqvam Nostra Conclusiones in gratiarum Vestrarum illu-
strissimis & Reverendissimis sinubus conclusa. Favete proinde,
atque pari benevolentia suscipite quàm animi propensione ex-
hibemus.*

Sic Vovet

Fr: Joannes Baptista Volger
Ord: Præd:

Ali-

I.

Aliud è scire quid Credere debeamus, quod docet fides, aliud autem scire quemadmodum hoc ipsum pijs opitulatur & contra impios defendatur, quod proprio appellare vocabulo scientiam videtur Apostolus S: Aug: lib: 14 de Trin: cap: 11. (1) Ergo necessarium est ad humanam salutem, quod sit doctrina quædam secundum revelationem divinam præter philosophicas disciplinas, quæ ratione humanâ investigantur.

Discamus in terris illa quorum scientia perseverat nobiscum in cœlis S. Hyeron: ad Paulinum. (2.) Ergo Theologia prout est in nobis viatoribus est verè & propriè dicta scientia Si radix sancta & rami sancti Rom: 2. (3.) Ergo Theologia est habitus entitativè supernaturalis

II.

Quidam verò attendentes ad ea quæ in ista scientia tractantur, & non ad rationem secundum quam considerantur, affig iaverunt aliter subjectum hujus scientiæ, vel res, & signa, vel opera reparationis, vel totum Christum, id est caput & membra, de omnibus enim istis tractatur in ista scientia, sed secundum Ordinem ad DEUM S: D: 1 p q 1. a 7 (4.) Ergo subjectum Theologiæ est DEUS secundum absolutam rationem Deitatis. Multa dicuntur esse in DEO & quidem sane Catholicæque, sed multa unum, alioquin si diversa putamus, non quaternitatem habebis sed centereitatem. S. Bern: lib: 5. de confid: (5.) Ergo distinctio media scotica inter attributa & essentiam, & attributa inter se repugnat.

Quidam dicunt quòd ipsa attributa non differant nisi penes connotata in creaturis, quod esse non potest. S: D: in 1. dist: 2. q 1. a 2. (6) Ergo distinguuntur distinctione rationis ratiocinatæ præsupponentis virtualem.

III. Ego

III.

Ego sum qui sum. Sic dices filijs Israel: qui est misit me ad vos Exodi 3. Miratus sum planè tam absolutam de DEO significationem nihil enim magis proprium DEO quàm esse intelligitur. S. Hy-larius (7.) Ergo primarium entis creati constitutivum est esse ab alio.

Sentire & intelligere & huiusmodi, quandòque accipiuntur pro quibusdam operationibus, quandòque pro ipso esse sic operantium. S: D: 1 p q 15. a 2 ad 1. (1.) Ergo intelligere actuale est constitutum naturæ Divinæ prout ab attributis & relationibus distinguitur.

Ubi perfecta bonitas invenitur in uno simplici simplex est nobilius quàm compositum, quando autem è contrario simplex est imperfectum, compositum vero perfectum tunc compositum est nobilius quàm simplex. S: D: in 4. dist: 11. q 2 a 1 qula 1. ad 1. (9.) Ergo simplicitas ex genere suo non dicit perfectionem. (10.) Ergo nec imperfectionem.

IV.

De Deo dicitur quòd est vita, & non solum quod est vivens ut patet Ioann: 4. Ego sum via, veritas, & vita. S: D: 1. p q 3. a 3. (11) Ergo DEUS non est compositus ex materia & forma (12) Ergo nec ex natura & supposito. (13.) Ergo nec est essentia & existentia.

Stultum est dicere DEUM esse in eo quod nihil est. S. Bonav: in 1. dist: 37. puncto 2 a 1 q 2 (14.) Ergo Deus defacto non existit in spatijs imaginarijs.

Antequàm fecerat DEUS cœlum & terram ubi habitabat? in se. S: Aug: in psal: 122. (15.) Ergo dic ubi tunc esset, cum præter eum nihil esset, tunc, ubi nunc, in se, quoniam sibi sufficit ipse.

V.

Essentia Divina ab intellectu Creato videri non potest nisi per lumen gloriæ. S: D: 22. q 175 a 2, (16.) Ergo implicat DEUM videri intuitivè sine lumine gloriæ.

Facultas autem videndi DEUM non competit intellectui creato secundum suam naturam. S: D: 1. p q 12 a 6 (17.) Ergo possibilitas visionis DEI ut est in se solo, lumine naturali non est demonstrabilis.

Divina substantia non sic est extra facultatem intellectûs creati quasi aliquid omnino extraneum ab ipso: sicut est sonus à visu, sed est extra facultatem intellectûs creati, sicut excedens virtutem ejus, sicut excellentia sensibilia sunt extra facultatem sensibilibus. S. D: 3. cont: gen: cap: 53. (18.) Ergo visio beatifica saltem factâ revelatione Theologicè est demonstrabilis.

VI.

In lumine tuo videbimus lumen, non autem per aliquam similitudinem creatam DEI essentia videri potest, quæ ipsam essentiam repræsentet ut est in se. S: D: 1. p q 12 a 2. (19.) Ergo in visione beata defacto non datur species creata. (20.) Ergo de potentia DEI absoluta impossibilis est talis species.

Essentia DEI est ipsum esse ejus, quod nulli formæ creatæ competere potest. S. D: ibidem. (21.) Ergo implicat etiam species expressa creata in visione clara & intuitiva DEI.

Unaquæque forma indita rebus à DEO habet efficaciam respectu alicujus actûs determinati, in quem potest, secundum suam proprietatem, ultro autem non potest nisi per aliquam formam superadditam. S: D: 12. q 109. a 1. (27.) Ergo non datur potentia obedientialis activa.

In qualibet re est capacitas, ut DEUS præter vel super naturam faciat in re quidquid voluerit. S. D: 3. p q 1. a 3. ad 3. (23.) Ergo in rebus creatis datur potentia obedientialis passiva.

VII.

Cùm DEUS sit in summo immaterialitatis, sequitur quòd ipse sit in summo cognitionis. S: D: 1. p q 14. a 1. (24.) Ergo DEUS esse intelligentem optimè demonstratur ex ejus immaterialitate. *Rom: 2. ô altitudo divitiarum sapientia & scientia DEI*, respondeo dicendum, quod in DEO perfectissimè est scientia. S: D: 1. p q 14. a 1. (25.) Ergo in DEO est scientia non solum eminenter, sed etiam formaliter.

Similitudo est de ratione imaginis, & imago aliquid addit supra rationem similitudinis, scilicet quod sit ex alio expressum. S: D:

1. p q 93 a 1. (26) Ergo non cognoscit DEUS creaturas in essentia sua sicut in imagine.

Cognitio creaturæ in se decoloratio est, quàm cùm in DEI sapientia cognoscitur veluti in arte per quam facta est. S: Aug: lib: 22. de civit: cap: 2. (27.) Ergo DEUS cognoscit in se ipso tanquam in causa, scitque omnia uno causæ complexu.

VIII.

Sicut potentia motiva quæ est ad utrumlibet non exit in actum nisi per potentiam appetitivam determinetur ad unum, ita nihil quod est ad utrumlibet exit in actum nisi per aliquid determinetur ad unum. S: D: 2. phys: cap: 8. (28.) Ergo à principio indifferenti quatenus tali non potest provenire determinatus effectus.

Ideo nescio (*: an scilicet aliquid sit futurum vel non futurum :*) quia quid habeat hac de re voluntas DEI me latet, illud tamen me non latet, sine dubio futurum, si hoc voluntas DEI habet. S: Aug: lib: 26. contra faustum cap: 4: (29.) Ergo nihil est certò & determinate futurum ante decretum, & prædefinitorem divinæ voluntatis.

IX.

Sicut scire Divinum est subjectum libertati voluntatis, ita & idea secundum quod ad illam terminatur actus Divinæ scientiæ. S: D: in I. dist: 19. q. 1. a 2. ad 1. Ergo sicut divina scientia nihil cognoscit ut futurum nisi quatenus est subjecta decreto, ita idea nihili representat ut futurum nisi ut illi subest.

Actus prædestinationis cum mensuretur æternitate nunquam cadit in præteritum, sicut nunquam est futurum, sed semper consideratur ut egrediens à voluntate per modum libertatis. S. D: de verit: a 3 ad 10. (31.) Ergo DEUS non cognoscit futura contingentia & libera in suo decreto ut futuro, seu in comprehensione suæ voluntatis ante decretum exercitè existens.

Quicumque cognoscit effectum contingentem in causa sua tantum, non habet de eo nisi conjecturalem cognitionem. S: D: 1. p q 14. a 13. (32) Ergo DEUS non cognoscit certò futura contin-

gentia in causis liberis, & contingentibus ante decretum.

Futurum contingens non est determinatè verum antequam fiat, quia non habet causam determinatam. S: D: in 1. dist: 38. q 1 a 5. ad 2 (33.) Ergo propositio de futuro contingenti non habet determinatam veritatem objectivam ante decretum, in qua DEUS certò cognoscat futura contingentia.

X.

Prædestinatione DEUS ea cognovit, quæ ipse erat factururus S: Aug: de prædes: SS. cap: 10. (34) Ergo DEUS cognoscit futura contingentia absolutè in suo decreto efficaci.

Quàm multi nostri jam dies, & patrum nostrorum per hodiernum tuum transierunt, & transibunt adhuc alij, tu autem idem ipse es, & omnia crastinâ atque ultimâ, omnium hesternâ, & retro hodie facies, hodie facis, hodie fecisti, quid ad me si quis non intelligat? S: Aug: lib: 1. confessi: cap. 6. (35.) Ergo futura contingentia sunt DEO ab æterno præsentia nō solùm objectivè ratione suæ præscientiæ, sed etiam realiter & physicè ratione æternitatis

Universas creaturas suas spirituales aut corporales non quia sunt ideo novit DEUS sed ideo sunt, quia novit, non enim nescivit quæ erat creaturus, quia ergo scivit, creavit, non quia creavit scivit. S: Aug: 15. de Trin: cap. 13. (36.) Ergo hæc propositio: ideo res sunt futuræ, quia sciuntur à DEO, est vera in sensu causali; hæc verò, ideo res futuræ cognoscuntur à DEO, quia futuræ sunt, in sensu causali est falsa, & solùm vera in sensu illativo.

XI.

Si DEUS prædestinasset aliquos eorum, quia prævidisset, bene operaturos, & non potius præscivisset bene operaturos quia prædestinasset, sequeretur fallum esse, quod dixit Christus ad discipulos suos Ioann: 15. non vos me elegistis sed ego elegi vos non quia prævisi fuissent credituri, & bene operaturi ideo fuissent electi, adeoque electi quia ipsi prius elegerunt Christum secundum prævisionem, electi sunt ante mundi constitutionem, eâ prædestinatione quâ DEUS sua futura facta præscivit. S: Aug. de prædest: SS. cap: 17 (37)

Ergo S. Augustinus scientiam mediam reprobavit. Ea quæ sentit Romana Ecclesia de gratia, & libero arbitrio ex libris S. Augustini maximè ad Hylarium & Prosperum cognosci potest. Hormisdæ Papa ad possessorem. (38.) Ergo cum Augustinus rejecerit scientiam mediam ab omnibus est. Reijcienda,

XII.

Fiat voluntas tua. Math: 6. & 26. (39.) Ergo in DEO est voluntas. Nulla vis appetitiva constituit aliquem gradum viventium. S. D. 1. p q 78. a 1. (40.) Ergo voluntas DEI non est de conceptu formalissimo naturæ Divinæ velut constitutum ipsius metaphysicè, sed eam integrè constitutam supponit.

Cum DEUS alia à se non velit nisi propter finem qui est sua bonitas, non sequitur. quòd aliquid aliud moveat voluntatem ejus, nisi bonitas Sua. S: D: 1. p q 19 a 2. ad 2. (41.) Ergo objectum tam motivum quàm terminativum Divinæ voluntatis est sola bonitas Divina increata. (42) Ergo creaturæ sunt objectum ipsius solum materiale & secundarium.

XIII.

I. Corinth: 12. *Hæc omnia operatur unus atque idem spiritus dividens singulis prout vult*; id est pro liberæ voluntatis arbitrio non pro necessitatis obsequio. S: Ambrosius (43.) Ergo Deus respectu creaturæ gaudet perfectissimâ libertate.

Cum bonum intellectus sit objectum voluntatis, impossibile est DEUM velle nisi quod ratio suæ sapientiæ habet S: D. 1. p q 21. a 1. ad 2. (44.) Ergo quo ad specificationem necessitatur Divina voluntas ad bonum ratione suæ sapientiæ regulatum.

Ipsa enim mutabilitas umbra est, quæ quasi DEI obscuraret lucem si hanc per aliquas vicissitudines permutaret, sed quia in DEO mutabilitas non venit, nulla ejus lunæ umbra intercedet. S: Greg: lib: 12. moral: cap: 17. (45.) Ergo voluntas Divina non potest manere suspensa citra productionem vel non productionem creaturarum.

XIV.

Effectus misericordiæ DEI non potest esse in hominis potestate, ut frustra ille miseretur, si homo nolit, si enim DEUS misereatur, ergò jam volumus, ad eandem quippe misericordiam pertinet, ut velimus, *DEUS enim est, qui in nobis operatur velle & perficere.* S: Aug. lib. 1. a simpl. q. 2. (46.) Ergo DEUS habet decreta ex se, & ab intrinseco efficacia quibus prædefinit & prædeterminat omnes actus causarum secundarum tam liberos quam necessarios. Ea quæ sunt omninò quatenus sunt & bona sunt, & à bono, quatenus autem privata sunt bono, non bona sunt, nec constant S: Dyonis: cap. 4. de div: nom: (47.) Ergo actus peccati quatenus ens & actus est & constat, est à DEO physicè prædeterminante ipsum.

Oblationibus nostris quæsumus domine placare susceptis & ad te nostras etiam REBELLES COMPELLERE PROPITIUS VOLUNTATES. Ecclesia in secreta missæ Dom: 4. post Trin: (48.) ergò efficacia intrinseca decretorum DEI non obest libertati.

XV.

Sensus compositus non est ille qui in argumento insinuat, quod videlicet, quando gratia efficax est in voluntate non possit voluntas non agere actum illum ad quem determinatur, ablatâ verò motione possit non agere, hic enim sensus Confictus fuit à Calvino. Alvarez lib: 2. resp. cap. 1. (49.) Ergo gravem injuriam iuferunt Thomistis, qui scribere audent, quod quando Thomistæ dicunt, liberum arbitrium motum & excitatum dissentire posse in sensu diviso non autem composito, id est ablatâ motione posse dissentire non autem stante motione: nam omnes Thomistæ confitentur stante motione efficaci ad actum, sensum compositum & divisum locum habere, & non intendunt (ut Calvinus fecit) Seiungere liberum à gratia, sed actum ab actu. Non ideo effectus voliti à DEO eveniunt contingenter, quia causæ proximæ sunt contingentes, sed propterea, quia DEUS voluit eos contingenter evenire, contingentes causas ad eos præparavit. S. D. 1. p. q. 19. a. 8. (50.) Ergo prima radix nostræ libertatis est voluntas DEI præcisè ex hoc quia creavit

nostrum liberum arbitrium, & alias causas defectibiles. (51.) Ergo nec ipsa libertas DEI, (52.) Ergo summa efficacia Divinae voluntatis profundens & statuens contingentiam & libertatem.

XVI.

DEO Conveniens est homines prædestinare. S. D. 1. p q 23. 2. 1. (53.) ergo da facto aliquos prædestinavit.

Propter quod profecto desipitis, qui dicente veritate, *non ex operibus sed ex vocante dictum est*: vos dicitis ex futuris operibus quæ DEUS illum facturum, præsciebat Iacob fuisse dilectum, atque ita contradicitis Apostolo dicenti; non ex operibus, quasi non posset dicere non ex præsentibus sed futuris operibus. S. Aug. contra 2. Epist. pelag. & in Euch. cap: 8. (54.) Ergo electio prædestinatorum ad gloriam est omnino gratuita, & ante prævisa merita.

Hæc prædestinatio sanctorum nihil aliud est quam præscientia & præparatio beneficiorum DEI, quibus certissimè liberantur. quicumq; liberantur S. Aug. de dono persever. cap: 14. (55.) Ergo gratia, bonus usus liberi arbitrij sunt effectus prædestinationis.

Nec requiritur quare non de alicui, cui dare non debeo. S. D: 1. ad Hanibaldum dist: 41. q unica a 3 (56) Ergo reprobatio ut dicit exclusionem à gloria tanquam beneficio indebito, non habet pro motivo prævisa demerita, seu peccata actualia.

XVII.

Quicumque hoc ipso quod intelligit procedit aliquid intra ipsum, quod est conceptio rei intellectæ, ex vi intellectiva proveniens, & ex ejus notitia procedens, quam quidem conceptionem vox significat, & dicitur verbum cordis significatum verbo vocis. S. D: 1. p q 27. 2. 1 (57.) Ergo pater in divinis verè est principium filij.

Sola relatio in Divinis Trinitatem multiplicat. Boëtius lib. de Trin (58.) Ergo si spiritus sanctus non procederet à filio non distingueretur ab ipso.

A Patre exire & venire in hunc mundum missi est. S. Aug. lib. 2. de Trin: cap: 5. (59.) Ergo missio Divina per se & primariò im-

portat personam procedentem, & secundariò connotat effectum temporalem.

XVIII.

Si ergo Angeli non sunt compositi ex materia & forma, sequitur quod impossibile sit duos Angelos esse ejusdem speciei S: D: 1. p q 50. a 4. (60.) Ergo implicat duo Angeli sub eadem specie infima.

Sivè in lapsu diaboli sivè in prævaricatione hominis initium peccati superbia est. S: Amb: Epist: 84 ad Demet- (61. Ergo primum Angeli peccatum fuit superbia.

Superbia est appetitus inordinatus propriæ excellentiæ sine subjectione ad superiorem. S: D: 22. q 162. (62.) Ergo primum Angeli peccatum nec potuit aliud esse quàm superbia.

XIX.

Cur ergò per multa vagaris hominè quærendo bona animæ tuæ, & corporis tui? ama bonum in quo sunt omnia bona, & sufficit. desideria simplex bonum quod est omne bonum. & satis est. S: Ansel: cap: 25. pro sol: (63) Ergo beatitudo objectiva consistit in solo bono increato.

Quid aliud est beatè vivere, nisi æternum cognoscendo aliquid habere S: Aug: lib: 83. q q. q 35. (64) Ergo beatitudo nostra formalis assentialiter in sola DEI visione consistit.

XX.

Prima bonitas moralis in actu attenditur ex objecto convenienti S: D: 12. q 18 a 2. (65) Ergo bonitas moralis consistit in respectu transcendentali ad objectum ut consonum regulis morum.

Malum in quantum hujusmodi privatio est, & ideo diversificatur specie, secundum ea quæ privantur, sicut & ceteræ privationes, sed peccatum non sortitur speciem ex parte privationis vel aversionis, sed ex conversione ad objectum, S: D: q 72 a 9. a 1. (66) Ergo species mali moralis in peccato commissionis non consistit in denominatione extrinseca sumpta à regula rationis quatenus non regulatur. (67) Ergo neque in relatione rationis. (68) Ergo neque in privativo, aut positivo & privativo simul. (69.) Ergo in or-

dine reali & positivo ad objectum dissonum legi ad quam consequuntur privationes.

Voluntas in omni actu aut bona est aut mala: S: Aug: lib: de pec: merit: & remiss: (70.) Ergo omnis actus à de liberata ratione procedens in individuo est bonus vel malus.

XXI.

Si pravaricantes sunt omnes peccatores terra, nullum utique est sine pravaricatione peccatum, nulla autem est pravaricatio sine lege. nullum igitur est nisi in lege peccatum. S: Aug: in psal: 118. concione 25. (71) Ergo peccatum optimè definitur dictum factum vel concupitum contra legem æternam.

Si autem consideratur id, quod requiritur ad peccatum ut causa peccati, sic oportet quod ad quodlibet peccatum etiam omissionis aliquis actus requiratur. S: D: q 2. de malo a 1. (72) Ergo in exercitio, non solum moraliter, sed etiam physice & metaphysice loquendo impossibile est dari omissionem culpabilem sine omni actu positivo voluntatis vel antecedente vel concomitante qui sit causa vel occasio illius.

XXII.

Voluntarium non solum dicitur quod procedit à voluntate directe sicut ab agente, sed etiam quod est ab ea indirecte. S: D: 12. q 6 a 3. (73.) Ergo omnis actus qui est causa omissionis actus præcepti est peccaminosus.

Peccatum non est privatio pura sicut tenebræ, sed est aliquid positivum S: D: q 2. de malo a 11 ad 13. (74.) Ergo ratio constitutiva peccati commissionis non consistit in pura privatione.

Bonum & malum non sunt differentie nisi in moralibus in quibus malum positive aliquid dicitur, secundum quod actus voluntatis denominatur malus à voluto. S: D: q 1. de malo a 1. ad 2. (75.) Ergo ratio formalis constitutiva peccati actualis commissionis non consistit in positivo & privativo simul, sed adæquatè consistit in positivo scilicet in tendentia actus humani ad objectum ut difforme regulis morum.

Quæcumque peccata avertunt à DEO charitatem auferrentia quantum est de se inducunt reatum pœnæ æternæ S: D: 12. 87 a 3. (76.) Ergo peccata mortalia per se inducunt reatum pœnæ æternæ.

Peccatum veniale in eo qui decedit cum mortali, quia nunquam remittitur æternâ pœnâ punitur propter gratiæ carentiam. S: D: q 5. de malo a 2 ad 8. (77.) Ergo per accidens peccatum veniale inducit reatum pœnæ æternæ.

XXIII.

Fides formata & informis non differunt specie, sicut in diversis speciebus existentes, differunt autem sicut perfectum & imperfectum in eadem specie. S: D: 22. a 5. ad 3 (78.) Ergo fides informis & à charitate separata est quidem vera, sed non perfecta virtus.

Idem autem est subjectum principiorum, & totius scientiæ, cum tota scientia virtute contineatur in principijs. S: D: 1. p q 1. a 7. (79.) Ergo cum DEUS sub ratione Deitatis sit subjectum Theologiæ, etiam sub ista ratione erit subjectum formale fidei.

Omnis scientia habetur per aliqua principia per se nota & per consequens visa & ideo oportet quæcumque sunt scita aliquo modo esse visa. S: D: 22. q 1. a 5 (80) Ergo non est possibile quod idem ab eodem sit scitum & creditum, seu quod circa idem secundum eandem rationem in eodem subjecto sit simul actus vel habitus scientiæ, & fidei. Quantumvis hoc postremum disputationis gratia problema velimus.

XXIV.

Et ideo patet quod Spes est virtus, cum faciat actum hominis bonum & debitam regulam attingentem, S: D: 22. q 17. a 1. (81) Ergo spes prout hic sumitur est vera virtus.

De fide tam multa nobis mandata sunt? quàm multa de spe? S: Aug: trac: 83. in 10: (82) Ergo spes est necessaria necessitate præcepti.

Quia ergò bonum arduum possibile non cadit sub ratione spei, nisi secundum quod est futurum, ideo cum beatitudo (respe-

Et Beatorum) jam non fuerit futura sed præsens non potest ibi esse virtus Spei S: D: 22. q 18. a 2. (83.) Ergo spes ut virtus Theologica non habet locum in Beatis.

XXV.

Quantitas cujuscumque animæ æstimatur de mensura charitatis quam habet ut u: g: quæ multum habet charitatis magna sit, quæ parum parva. S: Bern: serm: 27. in cant: (84) Ergo charitas est omnium carissimum eminentissimum.

Sine charitate potest esse quidem aliquis actus bonus ex suo genere, non tamen perfecte bonus, quia de est debita ordinatio ad ultimum finem. S: D: 1. p q 24. a. 7. (85.) Ergo secundum Theologum nulla est simpliciter vera virtus sine charitate. (86.) bene secundum Philosophum.

Charitas autem est amor, de cujus ratione non est aliqua imperfectio, potest enim esse habiti vel non habiti, visi & non visi. S: D: 12. q 67. ab. (87.) Ergo charitas non evacuatur per gloriæ perfectionem, sed eadem manet numero in via & in Patria.

XXVI.

Dicendum quod contingit aliquando in relativis aliquid relativè dici non quia ipsum refferatur, sed quia alterum refferatur ad ipsum, & sic scibile refferatur ad scientiam, & in talibus aliquid dicitur de novo quod prius non dicebatur nullâ mutatione factâ in ipso sed circa alterum: ideo DEUS dicitur uniri non per mutationem sui sed ejus cui unitur. S: D: 3. p q 1. a 1. ad 1. (88.) Ergo Ergo verbum Divinum per unionem cum humanitate non est intrinsecè mutatum. (89.) Ergo nec innovatum.

Hoc autem est proprium Divinæ personæ propter ejus infinitatem ut fiat in ea concursus naturarum non quidem accidentaliter sed secundum substantiam. S: D: 3. p q 1. a 1. ad 2. (90) Ergo de potentia DEI absoluta potest terminare alienam naturam persona Divina.

Et in hac discriptione (: scilicet quæ facta est à Cesare Augusto) solvebatur census sine tributum, ut historiæ tradunt in recognitio-

nem

nem debita servitutis, non sine mysterio, quia ille natus erat, qui verus erat mundi Dominus & Monarcha, cujus vices gerebat Augustus. S: D: lib: 3. de reg. principum cap: 13. (91.) Ergo Christus fuit, & est monarcha & Princeps mundi, non in spiritualibus solum sed etiam in temporalibus.

XXVII.

S: Aug: tract 80. in Evang: Io: post medium tom: 9. dicit: accedit verbum ad elementum & fit sacramentum (92.) ergo Sacramentum semper est aliqua res sensibilis.

Glossa ord: super illud Rom: 5. similitudinem pravaricationis Adæ S: dicit: ex latere Christi dormientis in cruce fluxerunt Sacramenta, per quæ salvata est Ecclesia (93. ergo Sacramenta novæ legis specialiter habent virtutem causativam gratiæ ex passione Christi.

Ad Hæb: 5. dicitur, omnis Pontifex ex hominibus assumptus pro hominibus constituitur in his quæ sunt ad DEUM (94.) ergo non Angeli sed soli homines sunt ministri Ordinarii Sacramentorum, licet de potentia DEI absoluta etiam Angeli sacramenta ministrare possint.

XXVIII.

Noli credere, noli dicere, noli docere infantes antequam baptizentur morte præventos pervenire posse ad originalium indulgentiam peccatorum si vis esse Catholicus. S: Aug: lib. 3. de orig: animæ cap: 9. (95.) ergo Baptismus est necessarius ad salutem non solum necessitate præcepti sed etiam medij.

Si quis dixerit aquam veram & naturalem non esse de necessitate Baptismi atque ideo verba illa Domini Nostri Iesu Christi, nisi quis renatus fuerit ex aqua & spiritu sancto ad methapharum aliquam detorserit anathema Sit. Con: Trid: sess: can: 2. de bapt: (96.) ergo aqua vera & naturalis est materia baptismi.

Qui lotus est non indiget nisi ut pedes lavet. Quæ verba dixit Christus quia Petrus jam erat lotus per baptismum. S: Aug: Epist:

108 (97.) ergo baptisumus ut est verum Sacramentum fuit iustitu-
tus ante passionem Christi.

XXIX.

Discimus unguenti compositionem esse collectionem suaviter
spirantium materialium. S: Dion: cap: 4. de Eccelesi: Hier: (98.) Ergo
materia remota Confirmationis est Crisma ex oleo olivarum, &
balsamo confectum, consecratum ab Episcopo consecrato.

Panis & vinum materialiter quidem sunt plura signa, formali-
ter verò & perfectivè unum in quantum ex eis perficitur una refe-
ctio. S: D: 3. a q 73. a 2. (99.) Ergo Sacramentum Eucharistiae est
unum unitate perfectionis, & integritatis, & quidem unitate speci-
ficâ atomâ.

XXX.

Vox est ista, naturæ de peccatis commissis pœnitendum est. S:
Aug: lib: de duabus animabus cap. 14. (100.) Ergo peccata non re-
mittuntur sine pœnitentia virtute.

Confessio potest esse in eo, qui non est contritus, quia potest
peccata sua confiteri sacerdoti, & clavibus Ecclesiæ se subijcere, &
quamvis tunc non percipiat absolutionis fructum, tamen receden-
te fictione percipere incipiat. Et sic etiam in alijs sacramentis,
unde non tenetur postea nisi fictionem suam confiteri, S: D: in supl.
q9. a 1. (101) Ergo potest dari confessio informis, quæ tamen sit
valida. qui aliter quàm præsente paroco vel alio sacerdote de
ipsum parochi seu ordinarij licentia & duobus vel tribus testibus ma-
trimonium Contraherēt eos sancta synodus ad sic contrahendum
omnino inhabiles reddit, & hujusmodi contractus irritos & nullos
esse decernit. prout illos præsenti decreto irritos facit & annullat.

Conc: Trid: sess: 24. decreto de refor: matr: (102.) Ergo jure
novo matrimonia sunt invalida sic Contracta.

FINIS.